

Notulen Advies Raad**Datum vastgesteld:** 03 april 2023**Datum overleg** : 21 november 2022**Locatie** : Zwolle en Digitaal**Aanwezig** : Carel Bouma, Jan Groen, Harrie Janssen, Oeble Kempenaar, Karst Jacob Kooistra, Henk Spruijt, Nicolette Klijnhout-Klijn (directeur Skal), Katinka van Roij (Skal), Henk Tolman (Skal), Jan Wicher Krol (Skal), Inge de Groot (Skal)**Digitaal** : Joost van Alphen, Gerard Hardeman, Hero Havenga de Poel, Tim Moerman, Corneel van Rijn, Luuk Schouten**Afwezig** : Tjitske Brouwer, Wim van Marrewijk**Voorzitter** : Ineke Mastenbroek**Notulist** : Akke Menno Horsman**1. Opening**

De voorzitter opent de vergadering en verwelkomt alle aanwezigen.

2. Vaststellen agenda en notulen vorig overleg

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

Vervanging van Kim Wessels wordt volgend jaar verder bekeken in relatie tot het aflopen van het eerste benoemingstermijn van de adviesraad.

Opmerkingen notulen 26 september 2022:

Oeble Kempenaar geeft aan met betrekking tot het "Uit de praktijk" voorbeeld van residu in peen, dat hij het afhandelen van meldingen in een termijn van 6 weken wel lang is maar ook de complexiteit herkend van de onderzoeken. Akke Menno zal dat aanpassen.

Er wordt gevraagd hoe zit het met punt en vraag van Tjitske m.b.t. wijnhandel en opslag. Dat is nog niet beantwoord. Akke Menno zal dat op korte termijn gaan doen.

Hero geeft aan dat er nog geen contact is geweest met Inge de Groot over zijn vraag m.b.t. het onderzoek van nieuwe groene middelen. Inge is aanwezig bij deze vergadering en Akke Menno zal dit met Inge bespreken en beantwoorden.

Er wordt geïnformeerd naar de vraag m.b.t. overgangstermijnen in de pluimvee van Henk Spruijt. Deze vraag is afgehandeld.

3. Biobetrokken (Henk Tolman en Katinka van der Heide)

Na de vorige adviesraad is er een biobetrokken enquête uitgezet m.b.t. de mailing die uitgaat van Skal voorafgaand aan de inspectie. Leidt dat tot een beter voorbereide inspectie? Zie bijgevoegde presentatie voor de gegevens. Over het algemeen genomen

worden de mails goed gelezen, zijn ze begrijpelijk en informatief. 'Tone of voice' wordt als goed ervaren. De website wordt wat minder goed beoordeeld op inzichtelijkheid en het 'vele doorklikken via linkjes'. De aangedragen op- en aanmerkingen worden doorgenomen en naar aanleiding hiervan worden verbeteringen doorgevoerd op de website.

Om een beter beeld te krijgen of de e-mails ook tot een betere voorbereiding op de inspectie leiden zal deze biobetrokken ook onder de inspecteurs worden uitgezet om te beoordelen of het beeld hetzelfde is.

Corneel geeft aan dat bedrijven die niet goed voorbereiden deze enquête niet invullen, dus dat het beeld wellicht niet klopt.

Luuk vraagt of de ervaring van inspecteurs anders is?

Katinka geeft aan dat de opmerkingen van Corneel en Luuk kloppen en dat inspecteurs wel een ander beeld zien. Maar ook onder de inspecteurs wordt aangegeven dat de ervaringen erg wisselen.

Joost geeft aan dat de voorbereiding per sector kan verschillen. Ook van belang is hoe de inspecteur reageert wanneer de inspectie wel of niet goed voorbereid is zodat een bedrijf ook een beeld krijgt van wat er verwacht wordt. Henk geeft aan dat de uitvraag en de respons wel goed verdeeld is onder de diverse bedrijven en sectoren en deze gegevens dus over het algemeen wel een goed beeld geven.

Hero geeft aan dat het klikken op linkjes in e-mails niet altijd een even goed idee is vanwege malware en fishing. Ook het wijzigen van de inspectie datum is niet altijd even handig met veel mailtjes om tot een datum te komen. Kan dat anders?

Karst merkt op dat er onder importeurs meer opmerkingen zijn gegeven. Dat wordt erkend door Skal, het gaat met name om informatie op de website. Hier wordt aan gewerkt, het komt ook dat het import proces door de nieuwe verordening en de nieuwe invulling hoe Nederland hier mee om gaat nog verder in ontwikkeling is en dat Skal dat in de gaten houdt.

Het volgende onderwerp voor biobetrokken is een uitvraag of er behoefte is aan een app en wat daar dan in te vinden zou moeten zijn.

4. Risicobeheersplan (Jan Wicher Krol en Inge de Groot)

Jan Wicher en Inge geven een korte uitleg over het hoe en wat. In de oude verordening was een risico beheersplan al verplicht voor verwerkende bedrijven en voor veevoeder producenten. Nu, in de verordening die per 1 januari 2022 van kracht is gegaan telt dit voor alle bedrijven die zich bezig houden met biologische productie en/of biologische producten. Wat moet een bedrijf dan nu precies doen? Een bedrijf moet zijn processen in beeld brengen, opschrijven en beoordelen welke risico's er daar kunnen plaatsvinden. Deze risico's moeten dan actief gemonitord worden en het bedrijf moet daar een beheersplan opschrijven, toepassen en evalueren. We kunnen dat samenvatten in 5 stappen: 1. Bedrijfsprocessen beschrijven -> 2. Risico's in kaart brengen -> 3. Risicobeheersplan ontwerpen -> 4. Registreren hoe de risico's beperkt worden -> 5. Het proces evalueren en verbeterstappen toepassen.

Skal is bezig om een richtlijn op te stellen. Deze richtlijn kan een leidraad zijn voor de bedrijven om invulling te geven aan het risicobeheersplan. Deze richtlijn wordt besproken met Bionext en de diverse verwante sectoren binnen Bionext. We zijn ons ervan bewust dat dit een extra administratieve last is voor de bedrijven. Introductie hiervan zal vanaf 1 januari 2023 plaatsvinden. Workshops zullen gegeven worden op de biobeurs. Skal wil meekijken met bedrijven of het plan voldoende is. De vraag aan de adviesraad is wat een goede term zal zijn voor deze leidraad, hoe deze het beste aangeboden kan worden aan de bedrijven. Vooral voor de landbouw sector is dit nieuw. Er is goed contact met Biohuis en Bionext maar niet iedereen is daar lid van.

Tim vraagt of er overlap is met GlobalGap en of het bij de landbouw sector wel allemaal nodig is aangezien de meesten volledig biologisch zijn. GlobalGap is een goede eerste stap maar er zijn wel wezenlijke verschillen die goed opgepakt moeten worden. En volledig biologisch houdt niet in dat er geen risico's zijn, dat verschil moet goed opgepakt worden. Wat bekeken kan worden is wat er bij het RBP extra moet worden gedaan t.o.v. GlobalGap.

Luuk is het eens met Tim m.b.t. de volledig biologische bedrijven en mist in het geheel de vraag waarom het nodig is een plan te maken als de risico's juist heel klein zijn. Jan Wicher geeft aan dat het een verplichting is vanuit de verordening. Daarnaast zijn kleine risico's nog altijd risico's die beheerst moeten worden. Risico's zijn ook niet alleen van binnen het bedrijf maar ook van buitenaf!

Harrie: Het RBP is anders dan een Skal inspectie. Kunnen deze gekoppeld worden en bij een goed plan er minder controle plaatsvinden? Wat is de winst voor het bedrijf om dit goed te doen. Skal gaat dit gefaseerd invoeren, we gaan niet direct hard handhaven en sanctioneren. Bedrijven krijgen de kans om het op te bouwen.

Jan geeft de optie om dit het Bio Risico Beheer model te noemen. Daarnaast geeft Jan een opsomming van de al diverse aangedragen onderwerpen. Geeft nadruk op hoe je de bedrijven goed kan bereiken. Dit wordt meegenomen.

Karst stelt dat er binnen de bedrijven grote verschillen zullen zijn, vooral tussen de kleine en grote bedrijven. Ook is de wens dat dit uiteindelijk kan leiden tot minder inspecties. Skal geeft aan dat dit niet direct de toepassing daarvan is. Het is en blijft ook een vereiste uit de verordening. Een relatie tussen het RBP en controle is niet direct te leggen.

Joost vraagt of hier en grotere rol voor de inspecteur neergelegd kan worden. Die kan aangeven wat goed is en wat aangepast moet worden. Dit kan ook leiden tussen een betere reactie tussen inspecteur en bedrijf. Skal geeft aan het RBP geleidelijk in te voeren. Het blijft wel de verantwoordelijkheid voor het bedrijf om het te maken en in te vullen. Hoe de inspecteurs hier mee om moeten gaan zal nog besproken worden binnen Skal. Focus blijft op het opstellen en het blijven verbeteren.

Corneel maakt de opmerking dat het is zoals bij de belastingdienst. Leuker kunnen we het niet maken wel makkelijker. Kan Skal met een model komen, een Sjabloon dat ingevuld kan worden? Dit wordt door Skal bekeken.

Luuk geeft ook de wens aan voor een sjabloon. Kleine tuinderijen hebben kleine risico's.

Hero vindt dat we hierover goed moeten informeren. Voor zowel de jongere als de oudere ondernemers zal dit verschillend worden opgepakt.

Carel draagt ook de optie voor een sjabloon een warm hart toe.

Ineke vat de op- en aanmerkingen samen tot:

- Wat is er al en kunnen we dat gebruiken en meenemen?
- Hoe gaat Skal dit presenteren? Hoe kunnen we dit een meerwaarde geven?
- Probeer aan te sluiten bij al moderne middelen
- Leuker kunnen we het niet maken maar wel makkelijker! Hoe sluiten we hier op aan
- Kan er een verschil gemaakt worden tussen volledig biologische bedrijven en gemengde bedrijven?
- Is er een tussentijdse toets op het concept RBP mogelijk bij Skal?

Jan Wicher en Inge nemen dit mee en zullen dit bespreken met de werkgroepen.

5. Skal onderwerpen (toegelicht door Nicolette)

Nicolette geeft aan dat het Nationaal Biologisch Actieplan helaas nog niet beschikbaar is dus daar is nu geen nieuws over. Zowel de adviesraad als Skal zijn hier wel benieuwd naar om te zien of dit nog verrassingen gaat brengen.

Gezien de discussies die er zijn m.b.t. stikstof en de stijgende energieprijzen en inflatie houdt Skal rekening met een zeer beperkte groei. Dit houdt dus ook in dat de groei van de organisatie voor 2023 die eerder verwacht werd geremd zal worden en dat Skal daar op anticipeert.

De tarieven zullen volgend jaar wel verhoogd worden en we moeten rekening houden met een forse verhoging. Nicolette noemt de diverse percentages verhogingen zoals die voorgesteld zullen worden aan LNV. Aan de verhoging liggen verschillende redenen ten grondslag zoals aanbevelingen van de audit van de HFAA, een audit van het Rijk en de stijgingen van de loonkosten.

Skal heeft een benchmark uitgevoerd om te bepalen hoe de tarieven zich tegenover andere, commerciële keurmerken verhoudt. De conclusie daaruit is dat Skal niet duurder is en dat de opbouw van de tarieven en de inspecties vergelijkbaar is. Het verschil zit hem vooral in een eventuele staffel die de andere keurmerken gebruiken m.b.t. de omvang van de bedrijven. Skal heeft dit niet, daarom is de certificering voor grote bedrijven relatief goedkoper en zijn de kosten voor de kleine bedrijven relatief duurder. Skal zal in 2023 een evaluatie gaan doen op de tarieven en de toezichtarrangementen. De aanbevelingen daaruit zullen input zijn voor een nieuwe tarievenstructuur in 2024. Ook de staffel voor de bedrijfsomvang zal hierin meegenomen worden.

Vanuit de adviesraad komen vele opmerkingen over de aangekondigde verhoging. Vanwege de hoge energieprijzen zijn deze verhogingen weer een element dat moeilijk gedragen kan worden. Er worden zorgen geuit voor de kleine bedrijven van zowel landbouw als verwerking, elke euro is er weer één. Vooral bij een markt waar de vraag

naar producten minder wordt is een verhoging zeer ongewenst. Jan Groen geeft aan dat deze zorg ook al met LNV is gedeeld.

Er wordt gevraagd naar de prijs ontwikkeling van Skal van de afgelopen jaren. Nicolette geeft aan dat dit gedeeld kan worden. Er wordt gevraagd wat Skal doet om kosten te besparen en efficiënter te gaan werken. Nicolette licht toe dat de belangrijkste factor binnen Skal de loonkosten zijn. Juist door de audit van de HFAA en een audit van het Rijk wordt Skal gedwongen minder efficiënt te gaan werken, inspecties moeten langer en de voorbereiding wordt ook verlengd.

De adviesraad gaat haar zorgen op papier zetten en een advies uitbrengen aan het bestuur van Skal. Luuk en Harrie zullen Ineke hierbij ondersteunen.

6. Evaluatie Adviesraad 2022

De toegestuurde evaluatie is ingevuld door 7 personen. Ineke geeft aan dat dit te weinig is om een goed beeld te krijgen en dat we het allemaal moeten invullen om te kunnen aangeven waar we als Adviesraad naar toe willen.

De opdracht is aan iedereen die het nog niet ingevuld heeft deze toch in te gaan vullen zodat we tijdens een volgend overleg de uitkomsten kunnen bespreken

7. Jaaragenda onderwerpen voor 2023

De meegestuurde jaaragenda is besproken. De onderwerpen zijn aangevuld en nieuwe onderwerpen zijn toegevoegd. De agenda zal verder worden uitgewerkt en rondgestuurd.

8. Uit de praktijk...

Carel licht een casus toe die hij had gestuurd. Een bedrijf had een bezoek gehad van de NVWA die een monsternamen had gedaan van het blad van het gewas dat op het land stond. De analyse van het monster was positief, de betreffende teler heeft het niet gemeld aan Skal vanwege onder andere de eventuele consequenties. Is er een stappenplan beschikbaar waar een bedrijf inzicht in kan verkrijgen in het hoe en wat en hoe verder?

Jan Wicher geeft aan dat dit in de verordening is schreven onder VO 2018/848, artikel 28 lid 2. Daar staat beschreven dat een bedrijf een zelfonderzoek moet instellen en dan gemotiveerd moet beslissen het wel of niet te melden aan Skal. Momenteel wordt hier met 10 bedrijven over gesproken in een pilot om tot een basis te komen van wat zo'n zelfonderzoek moet bevatten om tot een beslissing te kunnen komen die voor het bedrijf en voor Skal en volgens de verordening acceptabel is. Dit is dus nog in een ontwikkel proces en zal worden vervolgd.

9. Rondvraag en sluiting

Carel geeft de complimenten aan Nicolette en Skal voor het aangaan van alle uitdagingen.

Hero geeft aan dat bij het contact zoeken met Skal je als eerste naar je Skalnummer wordt gevraagd. Zijn de vragen die je stelt daarna dan nog wel anoniem en wordt je daar niet op afgerekend?

Karst vraagt of in een eventuele app die Skal kan ontwikkelen ook de status van bepaalde onderzoeken m.b.t. residu meldingen kan worden meegenomen. Er wordt aangegeven dat dit er nu niet in zit, er wordt eerst gefocust op certificering en wat daar bij hoort. Daarbij zijn er genoeg uitdagingen om de informatie van NVWA, RVO en Skal samen te krijgen uit de verschillende systemen. Nicolette geeft aan dat dit wel een goed punt is en dat de adviesraad wel met dit soort verzoeken en adviezen moet blijven komen.

De vergadering wordt gesloten.

Actiepunten lijst

Onderwerp	Besproken in vergadering	Datum afhandeling
Indicatoren voor beoordeling onafhankelijkheid ontwikkelen (voorzet vanuit Skal laten maken)	20-06-2022	
Invulling van kwalitatieve normen (opstellen van lijstje met uit te werken normen)	20-06-2022	
Prijzontwikkeling Skal delen (Akke Menno)	21-11-2022	
Advies uitbrengen m.b.t. de aangekondigde verhoging van de tarieven (Luuk, Harrie en Ineke)	21-11-2022	2-12-2022